

Blake pri Cerkvici.
 Povestel fr. Baraga iz Kaurike.

Oče mi mati sta imela tri sinove, Karolčka, Jančga in Tonicčka. Karolček je bil najstarejši, je najbolj "fortac" [je najbolj "fiakart"] t.j. premeten. Umeje oče mi mati ne more sama svojih sinov pariti. Videlo zato Jančg po svetu, pa se ne vne; gre Tonicčk, pa ga tudi ni maraj. Nazadnji se vpraša Karolček za svojimi sinovi brati in najde oboje. Gredo natovsi skupaj, da pridejo do nekega razpustja, tam pa se ločijo; na levo jo tane Jančg, na desno maturo Karolček, na pravost pa jo volari Tonicčk. Ti prenoče polmiliu nebem, Tonicčk samoj nišel snurko in pol nje zaspal. Drugo jutro gre spet Karolček iskat svojih bratov, pa najde pol snurko Tonicčka. Tonicčk je stal pri njem. Tibaši se Karolček, pa mu pravi Tonicčk: "Nič se ne boj! To je moj čuvaj, je celo noč me je stražil." Tonicčk izjane, resil ga je Tonicčk v temi besedami. Kar prikiš lisica po poti. Zgane Karolček kos pesa, in spodnese lisico, da ji je oštel nogo. Pa zgane lisica les in ga vese Karolčku. To ji pa moj vauč, "veli ta svojemu bratu ta do lisici kos plamine, pa lisica le se čaka, dasi je Karolček odganja o sebe proč. Da ji se kos plamine ni jo odganja o sebe, a lisica se ne gane; vrže ji telijs kos in pravi: "Ne pa to, pokum se pa poberi, če ne, se obijem." "Ne potijmo, se mnogo t. bodem koristila. Pojdi z menoj, pokazem ti do sive poti," veli lisica. Karolček vstane in gre za njo. Teci lisica nekaj časa pred njim po poti, pa mu pravi: "Glej, po tej poti pojdi dalje; toš je našel, da to pravzate." Karolček gre dalje in pride do snurke, pol kakro je pravno ciganka, otoka podilo. Videli ciganka, Karolček pa zgane otoka: "Kaj to to tukaj ljubo! Kaka ti otoka, ti se oboje mudiš in morda mudiš." "Pa zakljuje ciganka: "Ne vzeš mi otoka! Taj mi ga najaj, ni se mnogo t. bodem koristila." Da ji Karolček seke, ciganka pa mu pravi: "Pošli se po tej cesti dalje; prišel boš do razvalin, pa te dobro si jih oglej." Kmalu pride do razvalin in pogleda tavišku. Kar videl nat seboj vreseo najavo sablja. Zgane jo ni priprave ter potegne iz nožnic, pa najde zapisane besede: "Kolor, nina mene, stiklast jih zmoč." "Jolaj sem pa je dober," si misli Karolček in gre dalje. Najde pesa in ga zgane seboj. Kmalu dobiti mesarja in ga vpraša: "Kam pa ti?" "Vlečeta greu turpovet," odgovarja mesar. "Tudi jaz greu po čeleta; par sto inam ssetaj," pravi Karolček. "Pa pojediva skupaj, tudi jaz inam nekaj stota kor." Gesta skupaj in prideta v gozst. Kar potegne mesar samostres in zapove: "Denar sem, če ne pa glavo!" "Je prav," pravi Karolček. "Denarja ti pa ne dam. Pa [pes] jih sedem zmoč, jaz pa prižga." "Tisti mesar pravi: "Sedem jih je že palo, samo eden je še ostal." Sedaj mu ota Karolček denar, pa potegne sablja in poseka mesarja, ker mu zgane svoj denar, njegovega se pa ni dotaknil. Jolaj je bilo Karolčku za pesa: "Morem dobiti tje kakoga dobrega psa," pravi in vpraša pastirja, ki je tam blizu pasel, če ve, kje se dobi kak dober pes. Tam-le v gradu in ajni tri pse. Jančga ne dajo, ampak samo vse tri skupaj. Pa varice, psi so divji, pravi pastir. Gre Karolček v grad, pa ga kumaj psi zagledajo, je planice k njemu in se mu začne prilizovati. Primanile pse zgane. Jaz jih tam kuš pil, samo sedaj se me, po se vneem, zganeem vsi ti," veli Karolček gospodarji psom. Videli Karolček in

pride do roparskega gradu, v katerem je bilo 20 roparjev. Stodi okoli gradu, pa ne najde vrat, samo
ognilinskega kolesa pride, pri katerem je sedela stara ženica. Potka. Pa mu pravi ženica: "Korošec,
kaj si tu prišel? Kakega pa moram ppuetiti grad, koder prideš, nisi ga pa roparji poljijo." Gre
Karolček v grad in najde notri 20 roparjev, drugi so bili na ropu. Priveso mu revolver in nož in mu vele,
naj izbira. "Kole me more siliti, če jaz nočem." Pa planje roparji nanj, da ga postolejo, Karolček
pa vžame pabljjo in se poteka. Ženica sta pokun vse zmetala v nekajino per vse dobro po gradu. Nič
le. Potem si pa izmislita in poročita drugi tolpi, naj gredo v nekaj mesto na pomoč svojim tovaršem.
Čez dolgo časa pridejo roparji domov, mislijo se, da se vse tako svetli in je vse tako isto. Pa zagledajo
Karolčka in pravijo: "Ravno prav, saj mi smo danes še nobenega postolili, bomo pa šele. Žbiraj -
pomoč mu revolver in nož. "Če hočem", pravi Karolček in vstane vseh dvajset. Lue Ženo sta pokun
pokopala roparji v prijazni. Potem pa da Karolček ženi zlato in srebra, kolikor hoče, in jo odpusti.
Stodi Karolček pogrebu, pa najde v sobi ženo. "Oj, mati! Ali si ti?" Bilo je njegova mati. Pa mi bil sta
polček Štefana, poglavarja roparjev, da dobro postekal. Odkoplji ga mati in mu zavže rane. Pa pride
Karolček in mu hoče obveze izbrgati paz rane. "Kakar! To je moj nož", zakliče mati. "O, stari to,
oče", pravi Karolček. "Ravno prav, smo vsaj spel vsi skupaj." Dovesijo se, da gredo drugi dan
na lov; mati in oče vžameta puške, sin pa pse, da bi bekiral. Postavita se oče in mati na pri-
pravno mesto, pa vli mati: "Ko bo prišel zajec, ne streljaj nanj, ampak na Karolčka!" Prišle
zajec, pa nitve ga ne vsteli; pride Karolček. "Bum", poci Štefanova puška, da pade Karolček
po tleh. "Lga je, si ga je, Meur ga ni teba", velikus mati in vsteli v jark. Bilele danos in se
veselita, da sta spravila s poti naslednjega sina. Pride večer in Karolček z njim v grad. "Oj, sinko,
da si le zdrav, da si se prišel." Kako sem se vstrasila, ko si zjutraj po nesreči ti pabel mesto zajca,
titi mati, ga objema in poljubuje. Jutri gremo pa spel na lov. Regredo spel vsi, oče in mati s puškama,
sin pa, da ti gonil. Pa pride zajec, ne vsteli ga; prikaže se Karolček, pa "bum", "trsk" vsteli
oba, oče in mati, da pade Karolček po tvari. Sedaj pa sta ga, meuita oba in ovideta v grad. Pa pride
spel večer in po pti pesku poleg Karolček v grad. Sedaj se pojdi pa malo kopat je goška voda,
pravi mati, voda je bila, pa ledeno mraz. "Froce ti je, ohlariš se v kopeli." Meuita pa je tudi mati: "Froce
mu je, voda je pa mraz, kar shepital bi, ali mu pa sabljjo vžameu." Res se gre Karolček kopat,
sloce je, pa sabljjo ne vsteli. "Dini, sem a sabljjo proe, saj ti to samo ne joti", mu prigovarja mati. "Kaj
vas to briga! Sabljjo ne vstojim", pravi sin. Pa zgrabi mati pabljjo, da mu jo vžame, a mi tla, tako težko ji
bilo. Drugi dan grejo spel na lov. Prikaže se iz grmovja Karolček. "Bum", "trsk", poci dve
puški, da se zgruni Karolček. Sedaj sta ga pa že, meuita oba. Pa pride zvečer in živji zdrav prišleže
Karolček po pesku v grad. Spet mu mati ponuja toplo kopel, a voda je bila mraz. "Ounij se malo
Karolček. Hmazar si ves, živji in truden, pojviro se malo v kopeli." Karolček res gre, a ovanu-
jen, kako je bil, vže sabljjo v sebi. Zgrabi mati pabljjo in teče k Štefanu: "Sedaj je pa že mao. Kaj bo
storil z njim?" Ubil ga ne buri, ker tudi on mene ni, a po svetu mora iti. Gre Karolček v svet in
pride do tve, v kateri je bilo polno deklet. Prosi jih obloke, da se dostojno obloce. Dado mu jo in

Karolček se preseljuje v žensko obleko, Ančka mu je bilo od prej všeč. Tunc se Ančka v gresu pravi: „Lisala sem, da bi postajeno dekle, pa sem se prista jaz ukorodala.“ Mati Ančko res v gresu v službo, a glede na plačilo ji pravi: „14 deni toči za postkuno. Če boš zame, dobiš dobro plačilo.“

Ančke ostane. Konec prekeč eden deni, že pravi mati: „Danes greš z menoj na kuncij v mesto, kupilo ti bom obleko.“ Jutro pozno v mesto; pa si Ančka misli: „Tako me bo nič; tako me dobiš sablj.“ Pa glej, rez en teden spet pravi pa mož tvoji ženi: „Tvo, Ančka je tako zanesljiva, jo je lahko zanesena, da bo spala v najini sobi.“ Jutro gredo res vsi v isto sobo spat. Popar seveda sablj in nikolar odložil, pa ji že volarila čisto noč sablj ženo po nogi, da mu ji rekla: „Vrzi, vrzi železo proč, saj vidis, da me pouno po nogah čel.“ Popar res odvrže sablj in jo vrže na mizo. Konec oglasi Ančka na postelji: „Je vidim, da ji sedaj bolj, da vaji sedaj sama pustim. Jaz grem vrn!“ Res vstane, da bi šla vrn, pa kmaj pride do sablj zadržji: „Sedaj sem pa jaz gospodica, do zdej ste bili pa ni.“ Žene sablj in preseka takoj Pepuna rez pol in ga vrže pod posteljo. „Karolček, kaj ti pa naredi, da si mojega moža posekal?“ kriče mati: „Kaj ti bili rajši videli, da ti bil on mene?“ Deloma rajši, deloma pa hujše!“ Ko Karolček to zasliši, zavrti se in preseka se maki, nato si nabere v prahu kotala polno denarja, a sam se preseljuje v moško obleko in grespet k onim dekletom. „Ali vam je to zadosti,“ jih vpraša in jim da krilo, v katerem je bil denar zavojen. „Zadosti.“ Nale pa se to, pa spravite, če bom jaz sedaj rabil.“ Nato oide Karolček, da kupi ove 3 pse. Kupi jih in si ostrinejo. Pridejo v gozd; tam pa najde Karolček piščalko. Spravi jo v žep in gredo dalje po poti. Pridejo do grada, velikanski kamen je zapiral vhod, da niso mogli ne naprej, ne nazaj. „Tigrček, vrzi to kolo proč.“ Zgrabi pes kamen, velik kot mlinsko kolo, in ga zaluci, da se ji 7 metrov v zemljo vdrli. „Puni ti, Tigrček, ti si najbolj močan kolo; Pivček, ti zgrabi tigrčke za rep, ti pa pe piščalko, pa porine kolo v zemljo, pa narej ga denik.“ Ti postavijo kolo na prejšnje mesto. Pa veli Karolček: „Jaz grem notri; pa le dobro pazite, če bo kaj teta!“ Vklupi Karolček v grad, pa dobi staro žemico: „K tvari dalje, poparji so tu, pobijajo te.“ Kmalu stopa Karolček dalje. V prvi sobi ni bilo nikogar, le luč je prav svetlo gorela. V drugi sobi je bilo pa ob obed skuhano 12 postelj, na njih so spali poparji, najbolj zgoraj v kotu je bil njih glavar. Tudi je bilo parno ptirino dvajset. Rdeča luč je svetlo razsvetljevala sobo. Karolček gre od postelji do postelji in pogleda na kega poparja, za njim pa vstajajo poparji drug za drugim. Pride do glavarja, vse so bili že vsi pokonji. „Zdej pa nič več dalje. Otviraj svoj pes, pobijemo te.“ Pa eno kredo mi, vse eno se privošči menstu, vsak jo pije, predno ga posunk.“ Tisto pa le! Kar junaš naš pasou, delas lahko, kar hočeš, kar je pol pasou, se pa ne smeš otikati.“ Bili so k poparji sablj. Karolček pa gane piščalko in za živjga. Karijo v sobo njegovi psi in vse razmečejo in pokončajo. Pokliče Karolček ženo in ji pravi: „Ha, vzemi si denarja, kolikor hočeš, pa pojdi, rešil sem te.“ Osvetijo vsi iz grada, psi pa zavale zopet kamen pred vhod, da niče ni mogel notri. Pred gradom je bila sepa panica. Po tisti gre Karolček in pride polagoma na gric. Vstran grice, v dolini je bilo mesto, v katerem prepeženo. Tudi se Karolček, kaj je to, pa vpraša vznikle, ki ga preče: „Kaj pa je to, da je mesto vse prucem?“ Tunc le pje.

prebiva zmaj. Kako leto mu moramo dati človeka, teci ti pokornost mesto. Dames ji pa prišla
vrsta na cesarjevo teci. "Karolček jo malum v grad, tuj ga strepeajo z jeda in prijato. Pa vpraša: "Kaj
ste pa dames tu vsi tako žalostni?" "Noj teci moramo dati zmaj. Ali ji ni škoda, le glej, kakoj
lepa. In nitke ji ne more pešiti, priporočajo cesarica. "Morde pa", pravi Karolček. Teci teci
cesarica ta cesarji s to moro. "Lejo pešiti, pa jo dobro zaženo. Tem, da ji ne more, pa vendar naj
bo, ker junaš tak pogum, pravi cesar. "Pustite se, da grem z vašo teci k jezici", pravi Karolček. Ludo
se mu takoj dovolilo. Komaj se pripeljejo teci, že lomesti zmaj po jezici. "Isti, tigrček, pa odtogaj
kar moreš." Tigrček odtoga zmaj in glave, a teci zmaj ga dobro zdeli. Karolček neumže psa, takojte
mu zacelijo rane. "Leta je pa ne teci vrsta, teci teci. Odtogaj, kar moreš. Odtoga zmaj dve glave, a ves
zdelan se vrne. "Leta je pa ti. Isti in odtogaj, kar moreš. Les odtoga zmaj eno glavo in celjast od drugi,
pa se ne razmesarjen vrne. "Gubi ti ne vrsti, tigrček. Pozdravil ti se že, odtogaj mu, kar moreš." Tigrček
odtoga zmaj zadnjo glavo, cesarica ji bile pešena. Pa si zmisli voznik, da bi morde jatklo prestopil
cesarja, da ji on pešil njegovo teci, pogabi glavo, da jih vrne. "Kaj pa ti tukaj iščeš", vpije Karolček, voznik
pa, da ga to z bice. "Laj ti ne broum, temo jaz moram svoji vjeti, pravi Karolček, počej jezike in
jih spravi v tobo, voznik pa vrne glavo. Cesarica si prigajala pešitka, da se poročila. "Poičaj! Čezeno
leto se vrne, leta bo poroka", vli Karolček in ovide. Čez leto dni se vrne, pa se pilospi, ko vli mudi
vse v zastavah in v celji. "Kaj pa to pomeči", vpraša gostilničarja, pri katerem se je bil nastanil. "Cesarica
ne se moji svojim pešitkem. Rano dames ji leto nimilo, kar jo je pešil iz zmajovega žela, mu pove te.
"To pa se mene veseli, da se dobi tak junak", pravi Karolček, zanje teci in papir ter zapise: "Dajte nam
jesti za štiri ljudi, pa se ne povemo, kdo smo." List de tigrček: "A, nesi s grad in daj cesarici. Cesarica
vrne list in pošlje ji in vna. Šel zapisi Karolček list: "Dajte nam pomeči za štiri ljudi." Šel nese
to tigrček cel s grad čez: "Leta pa to nekej." Teci so po cesarici in ji da listek. "Le pridite vsi štiri,"
vli zapisi cesarica na list. Res pride Karolček s pešici v grad in kolo za peš. Pa si misli tigrček: "Prejso
nam dali list vna, zakej nam zdej dret, ne?" Gre pot nizo, pa mu nitke ni ne da. Jere vdari z gobcem
žurina, da mu odti nogo. "Kaj mi teci, saj ti nisen mi storil?" jesti mu daj, laci je", pravi Karolček.
Da mu dva litra vina in jesti, do to se vsi najeti in napiti. Karolček se žurinu zaceli nogo, ker ji laci ro.
ko iposto, ki so jo naredili njegovi psi, popravi. Pa teci misli tigrček: "Kaj je to, nekej laci mu?" Takaj
nam prodajo sedaj 4 litra vina?" Gre k žurinu, ki mu da takaj dva litra vina, pa tigrček ga vdari po
nogah, da mu obe odti; moral mu je dati takaj 2 litra vina. Leta pa vpraša Karolček: "Kaj ji, da se
takaj vli vsi dames?" Glej, moja teci se moji s svojimi pešitkem, pravi cesar. "Ki mi bil, temo kočijaj,
pa ji potil zmaya in pešil svojo teci to. Dames ji pa zato poroka njegova z mojo teci to." "To pa se mene veseli,
da se dobi taki ljudi", pravi Karolček. "Ali pa junaš teci izkaz, da ji se on to narevil." Imamo, imamo!
Zmaje glave imamo!" "Ali pa junaš glave jezike?" Pogledajo, pa jih ni. Takaj zapove cesar stražarju, da mu
smejo nikogar izpustiti. Preblev kočijaj in pravi: "Stalo mi je, pustite me vna." "Nitke ne pojde vna, ti
tudi pogine", pravi cesar. "Ali junaš ti jezike", spravi cesar se po vrsti. Nitke jih nima. "Ali jih imate
morde, in, temo za peš?" "Imam jih, da! To je od te glave, to od te, to od one." Spravi se saj vsi, da jih
ji kočijaj pravaril, da ji pa Karolček pravi pešitelj cesarici. "Kaj zasluži ta, ki ji to storil", vpraša cesar.
"Ki molci, pa se najodnji oglasi starešins: "Koju naj ga razbzajo? Pripeljite kuji, tu naj ga razbzajo pred
našimi pešici, zapove cesar. Pripeljijo kuji, pripeljijo jih par za glavo, par za nogo in pozejejo, da takaj
razbzajo nepešnega kočijaja. "Spravite to vna!" "Dau je jaz spravl", pravi Karolček. "Si pa je ne, saj ji
druzi dovolj", odgovarjajo drugi, jaz, jaz, le pustite mi ga! Tigrček vozi to tako, da ga ne bo nitke več
spoznal!" "Grali tigrček kočijaja in ga vže spoji oku, da ga ni nitke več videl. Kelo so potem obhajati
svatbo cesarici s Karolčkan. Teci jaz sem bil malo kam, pa to mi dali iz napistvike jiti in z lopato po
viti."

Stroba